

APOCRYPHA

ESTHER (Groeg) o FEIBL y Brenin 1611

www.Scriptural-Truth.com

ESTHER

Llyfr Esther

{1:1} bellach daeth i basio yn nyddiau Ahasuerus, (hyn [yn] Ahasuerus a reigned, o India hyd yn oed-unto Ethiopia, dros saith a gant ac ugain taleithiau:) {1:2} [hynny] yn y dyddiau hynny, pan fydd y Brenin Roedd Ahasuerus yn eistedd ar Orsedd ei Deyrnas, pa [oedd] yn Shushan y Palas, {1:3} yn y drydedd flwyddyn o'i deyrnasiad ef gwneud gwledd-unto ei holl dywysogion a ei weision; y pŵer Persia a Media, uchelwyr a thywysogion y taleithiau, [a] ger ei fron: {1:4} pan shewed AU y Golud ei Deyrnas gogoneddus a yr anrhydedd o'i Mawrhydi rhagorol o ddyddiau, [hyd yn oed] gant a diwrnod fourscore. {1:5} a phan fydd y dyddiau hyn ddod i ben, gwneud y Brenin wledd-unto y bobl a oedd yn bresennol yn Shushan y Palas, ddau-unto saith mawr a bach, diwrnod, mewn llys o ardd y Palas y Brenin; {1:6} [Lle roedd] sownd Gwyn, gwyrdd a glas, [llenni,] gyda chordiau ddirwy lliain a porffor i modrwyau arian a'r pileri o'r marmor: y gwelyau [oedd] aur ac arian, ar palmant marmor coch, a glas, a gwyn a DU. {1:7} a rhoddasant diod ar longau o aur, (y [eu] llongau yn un amrywiol o un arall,) a gwin Brenhinol yn digonedd, yn ôl cyflwr y Brenin. {1:8} ac y [oedd] yfed yn ôl y gyfraith; yr un oedd yn gorfodi: ar gyfer

Felly roedd y Brenin wedi penodi i holl swyddogion o'r ei dŷ, y dylai wneud yn ôl pob dyn pleser.

{1:9} hefyd Vashti y Frenhines yn gwneud gwledd ar gyfer menywod

[yn] y Brenhinol y Ty a [perthyn] Ahasuerus Brenin.

{1:10} ar y seithfed diwrnod, pan oedd calon y Brenin llawen gyda gwin, dywedodd ei fod wedi ennyn Mehuman, Biztha,

Harbona, Bigtha, ac Abagtha, Zethar, a'r Pig Carcase, y saith chamberlains a gyflwynir ger eu bron

Ahasuerus y Brenin, {1:11} i ddwyn Vashti y Frenhines cyn y Brenin gyda y Frenhinol Goron, i shew o bobl y a Thywysogion ei harddwch: ar gyfer hi [oedd] deg edrych.

{1:12} ond y Frenhines a gwrthododd Vashti i ddod ar y Brenin Gorchymy gan [ei] chamberlains: felly yr oedd y llosgi Brenin wroth iawn, ac yn ei ddicter ef.

{1:13} yna y dywedodd y Brenin wrth y dynion yn gall, sy'n gwybod

yr amseroedd, (ar gyfer felly [oedd] ffordd y Brenin tuag at hynny i gyd

gwybod cyfraith a barn: {1:14} a nesaf-unto iddo

[oedd] Carshena, Shethar, Admatha, Tarshish, Meres, Marsena, [a] Memucan, tywysogion saith Persia a

Cyfyngau, a welodd wyneb y Brenin, [a] sy'n eistedd y cyntaf yn y Deyrnas;) {1:15} Beth a wnawn-unto y Frenhines

Vashti yn ôl y gyfraith, oherwydd nad oes ganddynt hi wedi perfformio y

Gorchymy y Brenin Ahasuerus gan y chamberlains?

{1:16} atebodd a Memucan gerbron y Brenin ac yn y

Tywysogion, Vashti y Frenhines ganddynt heb wneud drwg i'r Brenin

unig, ond hefyd y tywysogion, a holl bobl y [yn] yn y taleithiau i gyd o Ahasuerus y Brenin. {1:17} ar gyfer Daw'r [hwn] weithred y Frenhines dramor-unto pob menyw, fel y bydd eu ffieiddio eu gwŷr yn eu llygaid, pan yn cael eu hysbysu, gan y Brenin Ahasuerus wedi ennyn Vashti y Frenhines i ei gyflwyno cyn iddo, ond ni ddaeth hi.

{1:18} [yn yr un modd] ladies Persia a Media yn dweud diwrnod hwn-unto tywysogion y Brenin, ac wedi clywed am y weithred y Frenhines. Felly [rhaid ei godi yno] gormod o dirmyg ac ennyn digofaint. Mae {1:19} Os gennyich, y Brenin, gadael i fynd yno

Gorchymy Brenhinol oddi wrtho, a gadael iddo gael ei ysgrifennu ymhlith

cyfreithiau y Persians a Medes, heb fod newid, bod Vashti ddod na mwy cyn Brenin Ahasuerus; a gadewch i'r Brenin roi ei ystâd Frenhinol-unto arall sy'n well na hi. {1:20} a pan mae y Brenin yn ddyfarniad sy'n ef bydd rhaid cyhoeddi gwneud ledled ei holl ymerodraeth, (am mai mawr,) rhaid holl wragedd i roi eu gwŷr

anrhydedd, ill dau at mawr a bach. {1:21} a dweud y yn falch y Brenin a'r Tywysogion; a wnaeth y Brenin yn ôl y gair Memucan: {1:22} ar gyfer wedi anfon llythyrau i bob taleithiau y Brenin, i bob talaith yn ôl y ysgrifennu ohoni, ac i bob bobl ar ôl eu iaith, y dylai pob dyn yn dwyn rheol yn ei dŷ ei hun, ac y Dylid cyhoeddi [TG] yn ôl yr iaith o bob pobl.

{2:1} ar ôl y pethau hyn, pan fydd ennyn digofaint y Brenin Yr oedd Ahasuerus cas, ei fod yn cofio Vashti, a beth yr oedd hi wedi'i wneud, a beth a ddyfarnwyd yn ei herbyn. {2:2} wedyn

Dywedodd gweision y Brenin a ministered-unto ef, yna gadewch

ceisio virgins ifanc teg ar gyfer y Brenin: {2:3} a gadewch y Brenin benodi swyddogion yn holl y taleithiau ei Deyrnas, y gall gasglu ynghyd holl virgins ifanc teg-unto Shushan y Palas, i dŷ y menywod-unto y ddalfa Hege chamberlain y Brenin, ceidwad y menywod; a gadael eu pethau ar gyfer rhoi puro [iddynt:] {2:4} a gadewch maiden a pleaseth y Brenin yn Frenhines yn hytrach na Vashti. Ac roedd y peth yn falch y Brenin; ac fe wnaeth

felly.

{2:5} [nawr] yn Shushan y palas yno oedd penodol Iddew, ei enw Mordecai, mab Jair, mab [oedd] o Shimei, mab Kish, Benjamite; {2:6} a fu'n gario oddi wrth Jerwsalem gyda caethiwed a oedd wedi'i wneud i ffwrdd â Jeconiah Brenin Judah, y Roedd llestri Nebuchadnezzar Brenin Babylon.

{2:7} a daeth â hyd Hadassah, a [yn], Esther, ei merch y ewythr: ar gyfer yr oedd ganddi tad na'r fam, a Morwyn [oedd] yn deg ac yn hardd; bwy Mordecai, pan ei thad a'i mam yn farw, cymerodd y ferch ei hun.

{2:8} fel y daeth i basio, pan Gorchymy y Brenin a chlywyd ei Ordinhad, a pan oedd prawf llawer o a gasglwyd at ei gilydd-unto Shushan y Palas, i gadwraeth

Hegai, y tynnwyd Esther hefyd-unto Tŷ y Brenin, i'r ddalfa Hegai, ceidwad y menywod. {2:9} a Roedd y maiden yn falch iddo, ac enillodd caredigrwydd iddo; ac yn gyflym Rhoddodd ei bethau i buro, gyda o'r fath bethau ag oedd yn perthyn iddi, a saith prawf, [sy'n Roedd] cwrdd i rhoi hi, y tu allan i'r tŷ y Brenin: ac ef yn well iddi hi a'i morynion-unto gorau [lle] y Tŷ y menywod. {2:10} Roedd Esther nid shewed hi pobl nac yn ei kindred: Roedd Mordecai a gyhuddir ei bod Dylai hi ni shew [iddo.] {2:11} Mordecai a cerdded bob dydd cyn i'r llys Tŷ i fenywod, i wybod sut wnaeth Esther, a dylai hyn ddod o hi. {2:12} yn awr pan mae troi pob morwyn oedd dod i fynd i mewn i Brenin Ahasuerus, ar ôl deuddeg mis, wedi bod yn yn ôl y modd y merched (ar gyfer hynny yn y Roedd diwrnod o purifications eu cyflawni, [i ffraethineb,] chwech mis gydag olew myrrh, a chwe mis gyda melys arogleuon, a chyda [arall] pethau ar gyfer phwmpio o y menywod;) Felly daeth {2:13} yna [bob] maiden-unto y Brenin; o gwbl yn dymuno rhoddwyd hi i fynd gyda hi allan o'r tŷ y menywod-unto Tŷ y Brenin. {2:14} aeth gyda'r nos, ac ar y morrow hi dychwelyd i'r ail dŷ y menywod, y cadw yn y ddalfa o Shaashgaz, y Brenin chamberlain, sy'n cael eu cadw y concubines: Daeth-unto Brenin dim mwy, ac eithrio y Brenin wrth eu bodd yn ei, a galwyd ei enw. {2:15} bellach wrth droad Esther, merch o

Abihail ewythr Mordecai, sydd wedi mynd â hi am ei

Esther (Groeg) Tudalen 580

merch, oedd yn dod i fynd i mewn-unto y Brenin, oedd ei angen dim byd ond pa Hegai chamberlain y Brenin, ceidwad y y menywod a benodwyd. A gafodd Esther ffafr yn y gweld pob un ohonynt yn edrych arni. {2:16} felly oedd Esther cymryd-unto Brenin Ahasuerus yn ei dŷ Brenhinol yn y degfed mis, y flwyddyn [yw] y mis Tebeth, yn y seithfed o ei deyrnasiad. {2:17} a dywedodd y Brenin wrth eu bodd Esther yn anad dim y

Roedd menywod, ac mae hi wedi cael gras a ffafr yn ei golwg mwy

na holl virgins; fel y nododd y Goron Frenhinol ar ei Pennaeth yr ysgol, a gwneud ei Frenhines yn hytrach na Vashti. {2:18} wedyn

y Brenin wledd fawr-unto ei holl dywysogion a ei gwneud gweision, [hyd yn oed] gwledd Esther; ac fe wnaeth ryddhau i y taleithiau, ac yn rhoi rhoddion, yn ôl cyflwr y Brenin.

{2:19} a phryd y casglwyd y virgins at ei gilydd y amser ail, yna Mordecai yn eistedd ym Mhorth y Brenin. {2:20}

Roedd Esther [eto] shewed ei kindred nac ei bobl; fel Roedd Mordecai a godir hi: ar gyfer oedd Esther y Gorchymy o Mordecai, fel fel pan oedd hi wedi eu codi gydag ef.

{2:21} yn y dyddiau hynny, tra oedd Mordecai yn eistedd yn y Brenin

gât, dau o chamberlains y Brenin, Bigthan a Teresh, o y rhai sy'n cael eu cadw y drws, yn wroth, ac wedi ceisio gosod llaw ar Ahasuerus y Brenin. {2:22} a oedd y peth

hysbys i Mordecai, a ddywedodd wrth ei-unto Esther y Frenhines; ac

Roedd Esther ardystiedig y Brenin [ohonynt] yn enw y Mordecai.

{2:23} a pan wnaethpwyd gyfle i groesholi yn y mater, yr oedd darganfod; Felly roedd eu ddau eich crogi ar goeden: ac mae'n Cafodd ei ysgrifennu yn llyfr y Croniclau gerbron y Brenin.

{3:1} ar ôl y pethau hyn oedd y Brenin yn Ahasuerus hyrwyddo Haman mab Hammedatha yr Agagite, ac uwch

ef, a gosod ei sedd yn anad dim y Tywysog hwinnw [oedd] â

ef. {3:2} a gweision y Brenin, hwinnw [oedd] yn y

Mae y Brenin, chrymu, a reverenced Haman: oedd y Brenin wedi

felly yn gyfrifol am ymwneud ag ef. Ond roedd Mordecai chrymu ni,

ac nid oedd [arno] pharchedig ofn. {3:3} yna y Brenin y gweision,

Pa [oedd] ym Mhorth y Brenin, meddai-unto Mordecai, pam transgressesst ymhél Gorchymy y Brenin? {3:4} bellach mae'n

Daeth i basio, pan maent spake bob dydd-unto ef, ac ef

hearkened yw-unto hwy, a dywedodd wrth Haman, i weld

a byddai materion y Mordecai yn sefyll: am ei fod wedi dweud hwy ef [oedd] a Jew. {3:5} a pan Gwelodd Haman

Roedd Mordecai chrymu ni, ac nid oedd ef pharchedig ofn, roedd yna

Llawn o ennyn digofaint Haman. {3:6} a meddyliodd dirmyg i osod

dwylo ar Mordecai yn unig; ar gyfer oedd ganddynt shewed ef y pobl Mordecai: wherefore ceisiodd Haman i ddinistrio holl

yr Iddewon hwnnw [oedd] drwy gydol y Deyrnas gyfan o Ahasuerus, [hyd yn oed] bobl Mordecai.

{3:7} yn y mis cyntaf, a [yn] y mis Nisan, yn y ddeuddeg oed Brenin Ahasuerus, ydynt yn taflu Pur, y [yn], y llawer, cyn Haman o ddydd i ddydd, ac o fis i mis, [y deuddegfed [mis] i] a [,] y mis yw Adar.

Dywedodd Haman a {3:8}-unto Brenin Ahasuerus, ceir Mae rhai pobl yn gwasgaru dramor ac yn gwasgaru ymhlith y pobl yn y taleithiau bob câr dy Deyrnas; ac eu cyfreithiau [yn] amrywiol o holl bobl; ydynt ychwaith yn cadw y Brenin Deddfau: felly mae'n [yn] nid er elw y Brenin iddynt ddiodef. Mae {3:9} Os gennyh, y Brenin, yn gadael iddo fod yn ysgrifenedig eu bod

dinistrio: a bydd yn talu ddeng mil o dalentau arian i y dwylo o'r rhai sydd â gofal y busnes, i ddod â [Mae'n] i Trysorlysoedd y Brenin. {3:10} a cymerodd y Brenin ei ffonio gan ei law, a rhoddodd ei-unto Haman mab y Hammedatha yr Agagite, gelyn yr Iddewon. {3:11} ac y Dywedodd king-unto Haman, [] trysorau rhoddir i ymgynghoriadau ar y gweill, y pobl hefyd, i wneud â hwy fel y seemeth yn dda i ymgynghoriadau ar y gweill.

{3:12} wedyn oedd Ysgrifenyddion y Brenin o'r enw ar ddeg dydd o'r mis cyntaf, a ysgrifennwyd yn ôl yr holl wedi hynny Haman wedi ennyn-unto Raglawiaid y Brenin, ac i lywodraethwyr hwnnw [oedd] dros bob talaith, a prennau mesur bob pobl o bob talaith yn ôl y ysgrifennu ohoni, a [i] bob bobl ar ôl eu hiaith; enw Ahasuerus Brenin oedd yn ysgrifenedig, a selio

â modrwy y Brenin. {3:13} ac anfonwyd y llythyrau gan swyddi i'r taleithiau y Brenin, i ddinistrio, i ladd, ac i achosi dirywio, holl Iddewon, hen ac ifanc, ychydig o blant a menywod, mewn un diwrnod, [hyd yn oed] ar [dyddiad] ddeg o

y deuddegfed mis, sydd [yn] y mis Adar, a [eu] gwastraff ohonynt am ysglyfaeth. {3:14} copi ysgrifenedig y ar gyfer Gorchymy i'w roi ym mhob talaith oedd cyhoeddi-unto holl bobl, y dylent fod yn barod erbyn y diwrnod hwnnw. {3:15} aeth y swyddi yn cael eu cyflymu gan y

Rhoddyd Gorchymy y Brenin, ac yn yr Ordinhad yn Shushan y palas. Ac eisteddodd y Brenin a Haman i lawr i'w yfed; ond y ddinas a oedd yn peri dryswch i Shushan.

Gwelai {4:1} wrth Mordecai oll a wnaethpwyd, Mordecai rhent ei ddillad, a rhoi ar sachliain gyda lludw, ac aeth allan yn mysg y ddinas, ac wylo gyda swnllyd ac wylo chwerw; {4:2} a daeth hyd yn oed cyn y Brenin giât: ar gyfer [gallai] dim, nodwch yn Mhorth y Brenin yn gorchuddio'r gyda

sachliain. {4:3} ac ym mhob talaith, whithersoever y Daeth y Brenin Gorchymy a ei Ordinhad, [oedd] mawr alaru ymysg yr Iddewon, ac ymprydio, ac yn wylo, a llefain; a llawer lleyg mewn sachliain a lludw.

Daeth morynion {4:4} felly Esther a ei chamberlains a [Mae'n] gwybod iddi. Wedyn oedd y Frenhines eithriadol alaru; ac

Anfonodd chysuron i ddilladu Mordecai, ac i gymryd i ffwrdd ei sachliain oddi wrtho: ond cafodd [TG] ni. {4:5} wedyn

o'r enw Esther ar gyfer Hatach, [un] o chamberlains y Brenin, ef wedi ei benodi i fod yn bresennol arni, ac yn rhoi iddo, Gorchymy i Mordecai, gwybod beth yw ei [oedd], a pham [oedd]. Aeth {4:6} felly Hatach ymlaen i Mordecai-unto y Heol y ddinas, pa [oedd] ger bron y Brenin gât. {4:7} A dywedodd Mordecai wrtho o'r cyfan sydd wedi digwydd-unto ef,

ac o swm yr arian a addawyd hwnnw Haman i talu i Trysorlysoedd y Brenin am yr Iddewon, eu dinistrïo. {4:8} hefyd a roddodd iddo ef y copi o ysgrifennu y Ordinhad a roddwyd ar Shushan i'w dinistrïo, i shew [Mae'n]-unto Esther, ac i ddatgan [TG]-unto iddi, ac i godi hi y dylai fynd-unto y Brenin, i wneud supplication -unto ef, ac i wneud cais cyn iddo am ei bobl.

Mae {4:9} Hatach a ddaeth a wrth Esther y geiriau o Mordecai.

{4:10} spake eto Esther-unto Hatach, a roddodd iddo Gorchymy-unto Mordecai; {4:11} y Brenin a gweision, a phobl taleithiau y Brenin, gwybod, y pwy bynnag ai dyn neu fenyw, deuant-unto y Brenin i mewn i Lys mewnol, sy'n cael ei galw ni, [oes] un gyfraith ei roi [] i farwolaeth, ac eithrio o'r fath i bwy y Bydd Brenin yn dal allan sceptre euraid, efallai ei fod yn byw: ond

Nid wyf wedi bod yn galw i ddod i mewn-unto y Brenin hyn dri deg

diwrnod. {4:12} a dywedasant eiriau Mordecai Esther.

{4:13} Roedd yna Mordecai yn gyfrifol am ateb Esther, meddwl Nid gyda thyself shalt ymhél yn dianc yn Nhÿ y Brenin,

mwy na holl Iddewon. {4:14} Mae ymhél yn holdest os oes gyfan gwbl

câr dy heddwch ar hyn o bryd, bydd yna [yna] ehangu a gyflawni yn codi i yr Iddewon o le arall; ond ymhél a rhaid eu dinistrio Tŷ câr dy dad: ac a knoweth a celf ymhél yn dod i'r Deyrnas am amser [o'r fath] fel hwn?

{4:15} Roedd yna Esther bade iddynt ddychwelyd Mordecai [hyn

ateb,] {4:16} fynd, a chasglu ynghyd yr Iddewon yn bresennol yn Shushan, ac yn cyflym Mae et i mi, a'r llall yn bwyta nac yn

Page 581 Esther (Groeg)

diod tri diwrnod, nos neu'r dydd: Rwyf hefyd a bydd fy prawf cyflym yn yr un modd; ac felly bydd yn mynd yn-unto y Brenin, y [yn]

Nid yn ôl y gyfraith: ac os wyf yn marw, yr wyf yn marw. {4:17} Felly

Mae Mordecai aeth ei ffordd, a oedd yn ôl pob Esther hwnnw wedi ennill iddo.

{5:1} bellach daeth i basio ar y trydydd diwrnod, Esther hwnnw rhoi ar [ei] [apparel] Brenhinol, a safodd yn Llys mewdol Tŷ y Brenin, over against Tŷ y Brenin: a Brenin yn eistedd ar ei Orsedd Frenhinol yn y Tŷ Brenhinol, erbyn dros y

giât y tŷ. {5:2} ac yr oedd hynny, pan welodd y Brenin Esther y Frenhines yn sefyll yn y llys, a gafodd hi ffafr yn ei olwg: a y Brenin i Esther y

Aur sceptre hwnnw [oedd] yn ei law. Fel y tynnodd Esther ger,

a'r cyffwrdd frig y sceptre. {5:3} yna y dywedodd y Brenin -unto iddi, yr hyn a gwywo ymhél, brenhines Esther? a beth [yw] iddynt oll

cais? Mae'n, hyd yn oed rhoddir hwnn i hanner y y Deyrnas. Atebodd Esther a {5:4}, os [Mae ymddangos] da -unto y Brenin, gadewch y Brenin a Haman a dod y diwrnod hwn-unto

y wledd wedi yn barod iddo. {5:5} yna y Dywedodd y Brenin, Haman achos i wneud frys, y gall ef ei wneud fel

Oes ganddynt Esther a ddywedodd. Felly daeth y Brenin a Haman y

wledd a baratowyd Esther.

{5:6} a dywedodd y Brenin-unto Esther yn y wledd o gwin, beth [yw] câr dy ddeiseb? a caiff ei rhoi grid:

a beth [yw] câr dy gais? hyd yn oed i hanner y Deyrnas ei Bydd yn perfformio. {5:7} yna ateb Esther, ac a ddywedodd,

Fy ddeiseb a 'm cais [yw]; {5:8} Os yr wyf wedi canfod ffafr yng ngolwg y Brenin, ac os oes gennych, i'r Brenin

grant 'm deiseb, ac i fy nghais, gadewch y Brenin a Haman a dod i wledd y bydd yn paratoi ar gyfer

Bydd iddynt, ac yn wneud i morrow sydd ganddynt y Brenin a ddywedodd.

{5:9} Aeth wedyn Haman ymlaen y diwrnod hwnnw yn llawen a gyda

falch galon: ond pan y gwelodd Haman Mordecai yn y Brenin gât, y mae ef yn sefyll nid, na symud iddo ef, yr oedd yn llawn o dicter yn erbyn Mordecai. {5:10} Serch hynny Haman

ymataliol ei hun: a pan ddaeth adref, a anfonodd a

galw am ei ffrindiau, a Zeresh ei wraig. {5:11} a
Dywedodd Haman iddynt ogoniant ei gyfoeth, ac yn y
fawr o ei blant, a [popeth] sylwi'n y
oedd Brenin wedi hyrwyddo ef, a sut oedd ei uwch iddo
uwchben y tywysogion a gweision y Brenin. {5:12} Haman
Dywedodd hefyd, ie, oedd Esther y Frenhines Peidied yr un dyn
yn dod

-fynd â Brenin-unto y wledd a baratowyd ganddi'n ond
fy hun; ac i morrow yr wyf yn gwahodd-unto hi hefyd â y
Brenin. {5:13} ac eto, mae hyn i gyd availeth fi ddim mor hir fel
Gweler Mordecai yr Iddew yn eistedd ym Mhorth y Brenin.
Yna dywedodd {5:14} Zeresh ei wraig a'i holl gyfeillion-unto
Gadewch iddo, Mhenrhyn Safnas o hanner cant o cubits yn
uchel, ac i

Morrow siarad ymhél-unto y Brenin a allai fod yn Mordecai
eich crogi arno: yna ymhél ewch i wastraff gyda Brenin-unto
y wledd. Ac roedd y peth yn falch Haman; a achosodd iddo
y Mhenrhyn Safnas i'w gwneud.

{6:1} ar y noson honno gellid nid Brenin gysgu, ac ef
Enillodd i ddod â llyfr cofnodion y Croniclau;
ac yn eu darllen cyn y Brenin. {6:2} a chafwyd
ysgrifenedig, y dywedodd Mordecai Bigthana a Teresh, dau
o chamberlains y Brenin, ceidwad y drws, sy'n
gofyn am osod llaw ar Ahasuerus y Brenin. {6:3} ac y
Dywedodd y Brenin, pa anrhydedd ac urddas ganddynt wedi'i
wneud i

Mordecai ar gyfer hyn? Yna dywedodd gweision y Brenin a
ministered-unto ef, nid oes dim wedi'i wneud iddo.

{6:4} ac y Brenin a ddywedodd, pwy [yw] yn y llys? nawr

Oedd Haman yn dod i Lys tuag allan y Brenin
Tŷ i siarad-unto y Brenin i grogi Mordecai y
Mhenrhyn Safnas a oedd wedi paratoi ar ei gyfer. {6:5} a king's
Dywedodd gweision-unto ef, Behold, mae Haman yn standeth y
llys. A dywedodd y Brenin, gadewch iddo ddod mewn {6:6} felly
Haman
i mewn. A dywedodd y Brenin-unto ef, beth fydd ei wneud
-unto dyn y mae y Brenin yn delighteth i anrhydedd? nawr
Credai Haman yn ei galon, y byddai y Brenin
llawenydd i wneud anrhydedd mwy nag i mi fy hun? {6:7} a
Haman atebodd y Brenin, am y dyn y Brenin
delighteth i anrhydedd, gadewch {6:8} apparel Brenhinol yn
dod
a Brenin [useth] i wisgo, ac y ceffyl y Brenin
rideth arno, ac y Frenhinol Goron a osodir ar ei ben:
{6:9} a gadewch apparel a'r ceffyl i'w ddarparu i'r hwn y
llaw o un o Dywysogion mwyaf aruchel y Brenin, y byddant
aräe dyn y withal y mae y Brenin yn ei delighteth i anrhydedd,
a dod ag ef ar gefn ceffyl trwy Heol y ddinas,
a ddatgan cyn iddo, felly rhaid ei wneud i'r dyn
y mae y Brenin yn delighteth i anrhydedd. {6:10} yna y Brenin
Dywedodd i Haman, gwneud brys dyladwy, [a] gymryd y
apparel ac y
ceffylau, fel hast ymhél yn dweud, ac er hynny ei wneud i
Mordecai y
Iddew, a sitteth ar y Brenin: Gadewch ddim methu o hynny
hast ymhél yn siarad. Cymerodd {6:11} yna Haman apparel y a
y ceffyl, a arrayed Mordecai, ac iddo ddwyn
gefn ceffyl drwy strydoedd y ddinas, a gyhoeddwyd

cyn hynny, felly rhaid ei wneud-unto dyn bwy y Mae'r Brenin yn delighteth i anrhydedd.

{6:12} Mordecai a daeth unwaith eto at y Brenin. Ond Roedd Haman yn hasted i'w dŷ alaru, a chael ei ben cwmpasu. {6:13} Dywedodd Haman a Zeresh ei wraig ac yn ei holl

ffrindiau bob [peth] sydd wedi taro ef. Yna dywedodd ei doethion a Zeresh ei wraig-unto ef, Mordecai os [yn] o hadau yr Iddewon, ger ei fron hast ymhél yn dechrau disgyn, Ni ymhél drechaf nid yn ei erbyn, ond siawns na shalt ddisgyn cyn iddo. {6:14} a tra eto maent [yr oedd] siarad â Mae ef, daeth y Brenin chamberlains, a hasted i ddwyn Haman-unto y wledd a baratowyd Esther.

{7:1} fel y daeth y Brenin a Haman i wledd â Esther y Frenhines. {7:2} a dywedodd y Brenin eto-unto Esther ar yr ail ddiwrnod ar y wledd o win, beth [yw] iddynt oll deiseb, Esther y Frenhines? ac y caiff ei rhoi hwwn: a beth [yw] câr dy gais? a bydd yn perfformio, [hyd yn oed] i hanner y Deyrnas. Esther drwy {7:3} yn yna y Frenhines Atebodd ac a ddywedodd, os cefais ffafr yn câr dy olwg, O y Brenin, ac os oes gennych ei, y Brenin, gadael i fy mywyd gael ei rhoi i mi yn fy

y ddeiseb, a 'm pobl ar fy nghais: {7:4} ar gyfer Rydym yn gwerthu, wyf a 'm pobl, ei ddinistrio, i Abaty, ac i yn marw. Ond os ydym wedi cael eu gwerthu ar gyfer bondmen a

bondwomen, yr wyf wedi cynnal fy nhafod, er y gelyn Ni allai countervail difrod y Brenin.

{7:5}, yna mae Ahasuerus Brenin yn ateb ac yn dweud-unto

Esther y Frenhines, a yw ef, a ble mae ef, y durst tybio yn ei galon i wneud hynny? Dywedodd Esther a {7:6}, y hen elyn a gelyn [yn] Roedd hyn yn grêt Haman. Yna Haman yr oedd ofn gerbron y Brenin a'r Frenhines.

{7:7} a Brenin sy'n deillio o wledd gwin yn ennyn digofaint ei [Aeth] i ardd y palas: a safodd Haman i fyny i wneud cais am ei fywyd i Esther y Frenhines; ar gyfer AU Gwelais fod drwg yn ei erbyn yn benderfynol gan y Brenin.

{7:8} yna y Brenin a ddychwelwyd y tu allan i'r ardd y palas i waith y wledd o win; ac yr oedd Haman wedi gostwng ar y gwely whereon Esther [oedd.] Yna dywedodd y Brenin, Bydd iddo rym y Frenhines hefyd cyn imi yn y Tÿ? Fel y Aeth y gair allan o'r genau y Brenin, eu bod yn cwmpasu yr Haman

yn eu hwynebu. Dywedodd Harbonah a {7:9}, un o'r chamberlains,

cyn y Brenin, weld Mhenrhyn Safnas hanner cant o cubits uchel, hefyd,

Tudalen (Groeg) Esther 582

a Haman oedd gwneud am Mordecai, sydd wedi siarad da ar gyfer y Brenin, standeth yn Nhÿ Haman. Yna y Dywedodd y Brenin, hongian arno ef. {7:10} fel roedd eu eich crogi Haman

ar y Mhenrhyn Safnas a oedd wedi paratoi ar gyfer Mordecai. Roedd yna ddicter y Brenin pacified.

{8:1} ar y diwrnod hwnnw oedd Brenin y mae'r Ahasuerus yn rhoi y Tÿ

yr Iddewon Haman gelyn-unto Esther y Frenhines. Ac

Daeth Mordecai gerbron y Brenin; ar gyfer Esther wedi dweud hyn

[oedd]-unto hi. {8:2}, a chymerodd y Brenin oddi ar ei neilltuo, sy'n

wedi cymryd oddi wrth Haman, a'i rhoddodd-unto Mordecai. Ac Gosododd Esther Mordecai dros dŷ Haman.

{8:3} Esther a spake eto gerbron y Brenin, a gostyngodd

i lawr ar ei draed, a besought ef â dagrau i gadw

ddrygioni Haman y Agagite, ac yn ei ddyfais ei fod

Roedd llunio erbyn yr Iddewon. {8:4} Yna cynhaliodd y Brenin

sceptre aur tuag at Esther. Felly mae Esther yn codi, a safodd

cyn y Brenin, {8:5} a dweud, mae croeso ichi y Brenin, ac os

Yr wyf wedi canfod ffafr yn ei olwg, a'r peth [ymddangos yn]

iawn

cyn gadael y Brenin, a [yn] braf yn ei lygaid, ei fod yn

ysgrifenedig i wrthdroi'r dyfeisiodd y llythyrau gan Haman mab

y

Hammedatha yr Agagite, a ysgrifennodd i ddinistrio yr

Iddewon [ohonynt] mewn taleithiau y Brenin: {8:6} am sut

Gall yn goddef gweld drygioni y deuant-unto fy pobl?

neu sut gall yr wyf yn goddef i weld y dinistr fy kindred?

{8:7} yna dywedodd y Ahasuerus Brenin-unto Esther y

Frenhines

ac i Mordecai yr Iddew, Behold, yr wyf wedi rhoi Esther y

Tŷ Haman, ac iddo maent wedi eich crogi ar y

Mhenrhyn Safnas, oherwydd mai ef a osododd ei law ar yr

Iddewon. {8:8}

Ye ysgrifennu hefyd ar gyfer yr Iddewon, fel mae'n liketh chi, yn

y Brenin

enw, a sêl [TG] â modrwy y Brenin: ar gyfer ysgrifennu sydd yn ysgrifenedig yn enw y Brenin, a selio â y modrwy y Brenin, gall unrhyw ddyn yn gwrthdroi. {8:9} wedyn oedd y

Ysgrifenyddion y Brenin o'r enw ar y pryd yn y trydydd mis, y [yn]

mis Sivan, ar y tri a'r ugeinfed [dydd] ohoni;

a ysgrifennwyd yn ôl holl Mordecai hwynnw

Enillodd-unto yr Iddewon, ac i Raglawiaid, ac y

dirprwyon a prennau mesur o'r taleithiau [ohonynt] o India

-unto Ethiopia, taleithiau hugain gant a saith,-unto

bob talaith yn ôl yr ysgrifenedig ohoni, a-unto

bob o bobl ar ôl eu hiaith, ac i Iddewon yn ôl

eu gwaith ysgrifennu, ac yn ôl eu hiaith. {8:10}

Ac ef a ysgrifennodd yn enw y Ahasuerus Brenin, ac wedi eu selio ei

â modrwy y Brenin, ac anfonwyd llythyrau gan swyddi ar gefn ceffyl,

[a] marchogion ar mulod, camelod, [a] dromedaries ifanc:

{8:11} lle y Brenin Caniataodd yr Iddewon y [oedd] yn

bob dinas i gasglu eu hunain gyda'i gilydd, ac i sefyll ar gyfer

eu bywyd, i ddinistrio, i slay, ac i achosi dirywio, pob un y

pŵer y dalaith a byddai ymosod arnynt, a'r bobl

[yn] rhai bach ac yn fenywod, a [i gymryd] gwastraff ohonynt

ar gyfer ysglyfaethus, {8:12} ar un diwrnod yn holl taleithiau

Brenin

Ahasuerus, [sef] ar [dyddiad] ddeg o y

deuddegfed mis, sydd [yn] y mis Adar. {8:13} y copi

o ysgrifennu ar gyfer Gorchymy ym mhob

talaith [] Cyhoeddwyd-unto holl bobl, a bod yr Iddewon
Dylai fod yn barod erbyn y diwrnod hwnnw dianc eu hunain ar
eu gelynion. {8:14} [felly] y swyddi hynny yn reidio ar mulod
[a] camelod a aeth allan, bod yn cyflymu a pwyso gan
Gorchymy y Brenin. A rhoddwyd yr Ordinhad yn
Shushan y palas.

{8:15} Roedd Mordecai a aeth allan o bresenoldeb y
Brenin yn apparel Brenhinol glas a gwyn, a chyda llawer iawn
Goron o aur, a gyda dilledyn o ddillad iawn a porffor:
a oedd yn llawenhau Dinas Shushan a oedd yn falch. {8:16} y
Roedd Iddewon golau, a gladness, a llawenydd, ac
anrhydedd. {8:17}

Pob talaith, ac yn mhob dinas, whithersoever y
Daeth y Brenin Gorchymy a ei Ordinhad, roedd yr Iddewon yn
cael llawenydd
a gladness, gwledd a diwrnod da. A llawer o o y
Daeth pobl y tir yn Iddewon; ar gyfer syrthiodd ofn yr Iddewon
arnynt.

{9:1} bellach yn y deuddegfed mis, hwnnw [,] y mis yw Adar,
ar ddiwrnod ddeg un, pan fydd y Brenin

Tynnodd Gorchymy ac ei Ordinhad ger eu rhoi ar
gweithredu, yn y dydd yr oedd gelynion yr Iddewon yn
gobeithio i

fod â phŵer dros iddynt, (er bod yn troi y
i'r gwrthwyneb, bod yr Iddewon yn Rheol dros iddynt sy'n
casáu;)

Casglodd {9:2} yr Iddewon eu hunain gyda'i gilydd yn eu
dinasoedd

drwy gydol pob talaith o Ahasuerus y Brenin, i osod

llaw ar fel ceisio eu loes: ac y gallai unrhyw dyn wrthsefyll iddynt; ar gyfer syrthiodd ofn iddynt ar holl bobl. {9:3} a holl prennau mesur o'r taleithiau, ac y Raglawiaid, a dirprwyon, a swyddogion y Brenin, Helpodd yr Iddewon; oherwydd disgynnodd ofn Mordecai iddynt. {9:4} am Mordecai [oedd] mawr yn dŷ y Brenin, ac aeth ei enwogrwydd allan drwy gydol y taleithiau: am hyn dyn Mordecai yn canu mwy a mwy o. {9:5} felly y Roedd Iddewon yn smote eu holl elynion gyda strôc y cleddyf, a lladd a dinistrio, ac nid oedd hyn y byddent -unto rhai sy'n casáu iddynt. {9:6} ac yn Shushan y Palas Mae yr Iddewon arweiniodd a dinistrio pum cant o ddynion. {9:7} a Parshandatha, a Dalphon, a Aspatha, {9:8} a Poratha, ac Adalia, a Aridatha, {9:9} a Parmashta, a Arisai, a Aridai, a Vajezatha, {9:10} meibion deg o Haman mab Hammedatha, gelyn yr Iddewon, slew iddynt; ond ar y gwastraff a osodwyd iddynt yn eu llaw. {9:11} Ar y diwrnod hwnnw y nifer o'r rhai a oedd wedi rhoi TAW yn Shushan yr oedd y Palas yn dod gerbron y Brenin. {9:12} a dywedodd y Brenin-unto Esther y Frenhines, yr Iddewon wedi rhoi TAW a dinistrio pum cant o ddynion yn Shushan y Palas, a meibion deg Haman; yr hyn a wnaethant gweddill y Brenin taleithiau? awr beth [yw] câr dy ddeiseb? ac y caiff ei rhoi hwnn: neu beth [yw] câr dy gais pellach?

a rhaid ei wneud. Yna dywedodd {9:13} Esther, os oes gennych iddo, y
y Brenin, gadewch ei gael eu rhoi i yr Iddewon y [yn] yn Shushan i
wneud i morrow hefyd ôl-unto Ordinhad y dydd hwn, a gadael Ei feibion deg y Haman eich crogi ar y Mhenrhyn Safnas. {9:14}
a
Roedd y Brenin wedi ennyn felly iddo gael ei wneud: a oedd yr ordinhad
yn Shushan; ac roedd iddynt eich crogi deg y Haman fab. {9:15} ar gyfer yr Iddewon y [oedd] yn Shushan casglu eu hunain gyda'i gilydd ar y pedwerydd diwrnod ar ddeg o'r mis hefyd
Adar, a arweiniodd dri chant o ddyinion yn Shushan; ond ar y ysglyfaethus gosododd maent yn eu llaw. {9:16} ond yr Iddewon eraill sy'n
[oedd] yn y taleithiau y Brenin eu hunain a gasglwyd at ei gilydd,
wedi sefyll ar gyfer eu bywydau, ac roedd gweddill oddi wrth eu gelynyon,
a slew o'r byd eu saith deg a phum mil, ond maen nhw'n a osodwyd yn eu dwylo ar yr ysglyfaeth, {9:17} ar ddeg diwrnod o'r mis Adar; ac ar y pedwerydd diwrnod ar ddeg o y un peth oedd yn gyfrifol am eu bod, ac wedi'i gwneud yn ddiwrnod gwledda a
gladness. {9:18} ond yr Iddewon hwnnw [oedd] ar Shushan ymgynnull ynghyd ar ddeg [dydd] ohoni; ac ar y bedwaredd ar ddeg ohoni; ac ar y pymthegfed [dydd] o'r un

maent yn gorffwys, ac wedi'i gwneud yn ddiwrnod gwledda a gladness.

{9:19} felly yr Iddewon y pentrefi, sy'n byw yn y unwalled trefi, ar y pedwerydd diwrnod ar ddeg o'r mis Adar [dydd o] gladness a gwledda, ac yn ddiwrnod da, ac o anfon dogn un i un arall.

{9:20} Mae Mordecai a ysgrifennodd y pethau hyn, ac wedi anfon llythyrau

-unto yr Iddewon hwnnw [oedd] yn holl Daleithiau y Brenin Ahasuerus, [yn] nigh ac yn bell, {9:21} i efydlu [hyn] yn eu plith, y dylent gadw y bedwaredd ar ddeg diwrnod o y mis Adar, a'r pymthegfed diwrnod un, bob blwyddyn,

{9:22} fel y diwrnod lle roedd yr Iddewon yn gorffwys gan eu

Page 583 Esther (Groeg)

gelynion, ac yn y mis a oedd wedi troi-unto iddynt gan tristwch i lawenydd, ac o alar i ddiwrnod da: eu bod

Dylid gwneud diwrnod iddynt gwledda a llawenydd, ac o anfon dogn un i un arall, a rhoddion i'r tlodion. {9:23} a

Cynhaliodd yr Iddewon i wneud fel y maent wedi dechrau, ac fel

Yr oedd Mordecai yn ysgrifennu-unto iddynt; {9:24} oherwydd Haman

mab Hammedatha, y Agagite, y gelyn oll y

Iddewon, wedi llunio erbyn yr Iddewon eu dinistrio, a oedd bwrw Pur, y [yn], llawer, i yfed iddynt, ac i ddinistrio

iddynt; {9:25} ond pan ddaeth [Esther] gerbron y Brenin, yn neilltir llythyrau hynny ei ddyfais drwg, y mae

dyfeisio erbyn yr Iddewon, dylid dychwelyd ar y pennaeth ei hun,

ac y dylai ef ac a'i Feibion eich crogi ar y Mhenrhyn Safnas.
{9:26} wherefore Galwodd y dyddiau hyn Purim ar ôl y
enw Pur. Felly am bob gair y llythyr hwn, a
[y] a oeddent wedi gweld ynghylch y mater hwn, a
a oedd wedi dod-unto hwy, {9:27} yr Iddewon hordeinio, a
Cymerodd arnynt, ac ar eu had, ac ar bob un fel
Ymunodd eu hunain-unto iddynt, felly dylai ni fethodd, y
byddent yn cadw hyn ddau ddiwrnod yn ôl eu gwaith
ysgrifennu,
ac yn ôl eu [penodedig] amser bob blwyddyn; {9:28}
A [bod] y dyddiau hyn [dylai fod] yn cofio ac yn cael eu cadw
drwy bob cenhedlaeth, pob teulu, pob talaith,
a bob Dinas; ac ni ddylai dyddiau hyn Purim [bod]
methu o blith yr Iddewon, nac ychwaith y gofeb ohonynt yn
marw
o eu hadau. {9:29} yna Esther y Frenhines, y ferch
Abihail, a Mordecai yr Iddew, ysgrifennodd gyda'r awdurdod
pob,
i gadarnhau hyn ail lythyr Purim. {9:30} a anfonodd
llythyrau-unto holl Iddewon, i gant yr ugain a
taleithiau saith o'r Deyrnas Ahasuerus, [â] geiriau
o heddwch a gwirionedd, {9:31} i gadarnhau y dyddiau hyn o
Purim
amserau [penodi], yn ôl fel Mordecai yr Iddew
ac Esther y Frenhines oedd enjoined iddynt, ac fel yr oedd
ganddynt
a ddyfarnwyd ar gyfer eu hunain ac ar gyfer eu hadau, y
materion y
fastings ac eu cri. {9:32} a'r Ordinhad Esther

cadarnhau materion hyn Purim; a ysgrifennwyd yn y llyfr.

{10:1} ac Ahasuerus y Brenin a osodwyd teyrnged ar y tir, a [ar] yr Ynysoedd y môr. {10:2} ac y Deddfau ei bŵer a allai ei, a datganiad y fawredd Mordecai, whereunto Roedd y Brenin yn uwch iddo, Nid ydynt [yn] ysgrifennu yn llyfr y Croniclau o y brenhinoedd Persia a Media? {10:3} am Mordecai yr Iddew [oedd] nesaf-unto Brenin Ahasuerus, a mawr ymysg yr Iddewon, a derbyn Robert ei brethren, chwilio am y cyfoeth ei bobl, a heddwch di i ei holl hadau.

APOCRYPHA

ESTHER (GROEG) O FEIBL Y BRENIN 1611